

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja
za pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
slanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici blizu „treh kron“. —
v Trstu v tobakarnici „Via della ca-
serma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Mu-
nicipio v Kalistrovi hiši III. nadstr. naroč-
nina pa opravištvu „Soče“ v Gorici
„Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Mir.

Včeraj so telegrami iz Peterburga in Carigrada
na vse vetrove raznesli velevažno vest, da je mir med
Rusijo in Turčijo sklenen in da je veliki knez Niko-
laj to naznanil svojim vojakom pri vojaškem razgle-
dovanju. Današnji telegrami dostavljajo, da je veliki
knez čestital svoji vojski, ker je pripomogla k tako
slavnemu miru. Po slovesni službi božji, ki se
je obhajala v očigled Carigrada, so vojske defilirale in
po tem je bil sijajen banket, pri katerem je občna
navdušenost užigala iskrene napitnice caru, slavi in
prospehu domovine.

To občno navdušenost si lahko mislimo in jo
tudi kot Slovani gorko sočutimo. Pretrpeli so junaški
zavezniki in bojevalci za vero in svobodo zlatno mnogo
težav, vročine in mraza, žeje in glada in brezkončno
število drugih vojnih muk in nezdoljivosti, premagali so z
neupogljivo vstrajnostjo vse te težave in rekli bi skoro,
tudi vojno osodo, katera jim je povsod zapreke sta-
vila, da jih dolgo časa z najsvojačnejšo strastjo pre-
ganjala; napojili so razna bojišča s svojo junaško
krvijo in drli so zlasti po padcu Karsa in Plevne zma-
govito naprej do staroslavne Stambule. Slovanstva
najhujši sovrag je zdaj popolnoma pobit; vdan v svojo
osodo podvržen se je pogojem, ki mu jih je nareka-
vala zmagovalčeva milost. Južni Slovan pa, ki je dolga
stoletja stokal v sramotnem suženstvu, je osvobojen
in zaupljivo zre v srečnejšo bodočnost.

Junaška armada se gotovo neizmerno veseli, da
se skoro ovenčana z vojno slavo povrne v ljubljeno
domovino, kder jo pričakuje navdušen, slovesen spre-
jem. Spremljala jo bode srce povzdigujoča zavest, da
je dovršila velikansko dejanje, katero ostane na vekov
veke v zgodovini s zlatimi črkami zabilježeno, da je
razdrobila sramotne verige svojim podjarmljenim bratom,
da je odprla civilizaciji pot v otete dežele, v katerih se je
Mohamedov zakonik v sramoto celega Evropa trdovratno
upiral vsakemu napredku, vsakemu svobodnostnemu
razvoju tamošnjega prebivalstva.

Mir med Rusijo in Turčijo je sklenen in pod-
pisan, to je zdaj gotovo, — a kaj poredko k temu
druge velevalisti? ali jim bodo dotični pogoji po volji
ali ne, to je drugo vprašanje, katero se ima v krat-
kem rešiti. Do zdaj niso še mirovni uveti oficijalno
naznanjeni; kar novejši telegrami o njih poročajo, pa
ni tako zanesljivo, da bi mogli po tem soditi, kak vtis

naredé posebno na Angleško in na Avstrijo, katerih
držav interesi so v najožji dotiki z orijentalno krizo.

Verjetno je zopet, da predloži Rusija mirovno
pogodbo konferenciji ali kongresu, o katerem menijo
nekateri časniki, da ne pride na Dunaji, ampak v
Berlinu skupaj in sicer še ne tako precej, ker
bode sklenena mirovna pogodba še le v 14 dneh v
Peterburgu ratificirana.

Po vsem tem je še vedno mogoče, da se ravno
iz sklenenega miru vzbudi nova vojna. Angleži se za
to na vse pretrganje pripravljajo in naši Madjari tudi
neprenehoma hujskajo, da bi Avstrijo v nesrečno, ve-
liki večini nje prebivalstva nasprotno vojsko zoper
Rusijo zapleli. A nadejamo se, da ostane Anglija o-
samljena, v katerem primerljaji se gotovo deset krat
premislji, predno se spusti v boj; — kaj bi tudi neki
sama opravila z vsem svojim vojnim brodom zoper
ogromno vojsko severnega strija, katera je ravno
zdaj po sijajnih uspehih na Turškem polna najboljšega
duha in največjega poguma? Angleško časopisje sicer
na drobno razkazuje vojne moči svoje države primer-
jaje jih z ruskimi; ono je privlelo število angleške
vojske do 400.000 mož in to ne gledé na izvanredno
pomnoženje, katero bi se v sili lahko doglalo s tem,
da bi Anglija bode doma, bode v Indijah nabrala nove
vojske. A vse to bahanje se nam zdi le prazno stra-
šilo: Angleško ropota in rožla z orožjem, da bi v
svojem interesu skrčilo uspehe ruskih zmag, ter pri-
barantalo svojemu nekdanjemu varovancu ali prav za
prav sebi mnogotere koncesije, h katerim se ruski
zmagovalci ne mara z lepa pripraviti. Avstrija pa
bode menda tudi rajša segla po sosedni Bosni in Her-
cegovini, ki se jej ponujati ter pomnožila število svojih
zvestih Slovanov, nego bi šurovim Madjarom na ljubo
pretrgala prijateljske vezi, ki jo vsled trčarske zveze
oklepajo na Rusijo. — Naše notranje razmere narod-
ne in ekonomske so odločno protivne vsakemu voj-
nemu započetju, katero bi bilo v sedanjem primerljaji
tem nepotrebnije, ker, ne da bi sklenen mir žalil
naših državnih interesov, more jim še prav mnogo
koristiti. Dobro uravnane državne razmere na bal-
kanskem poluotoku bodo namreč prav gotovo ugodno
uplivalo na vse avstrijske zveze z Orijentom in zlasti
na kupčijo, Hercegovina in Bosna pa bodejo najboljša
zaslomba revnej Dalmaciji, katera si more le po tej
pridobitvi izdatno opomoči.

Upajmo torej, da postane rusko-turški mir pod-

laga stalnemu evropskemu miru, katerega sad bodo
uživali zmagovalci in zmagovani v čvrstem razvoju
občnih duševnih in materialnih interesov, v vtrjeni in
napredujoči — civilizaciji.

Učiteljevo daljno naobraževanje.

„Jeder, der in sich fühlt, dass er etwas Gutes
wirken kann, muss ein Pädagoge sein.“
Göthe.

Star pa istinit pregovor pravi: „Vaja dela moj-
stra.“ Ta pregovor ne velja samo za rokodelca, ampak
velja tudi za učitelja. — Kdor hoče učiti in naobra-
ževati, mora se tudi sam učiti in vaditi. Učitelj ne
sme mirovati hoteč svojemu poklicu zadostovati. On
mora neprenehoma z veseljem zajemati iz različnih
knjig znanstveno in pedagoško snov, da bode v svo-
jem poklicu vedno bolj in bolj sposoben. Učitelj svoje
skušnje končavši nij še popolnoma izkušen učitelj; —
stoprv potem, ko je uže več let ledino oral, deloval
na šolskem polju, čital različne znanstvene in peda-
gogične knjige, postane izkušen šolnik in to po več
letni praksi. Da se pa učitelj na daljno naobražuje,
je treba:

1. Da se za vsako šolsko uro vestno pripravlja,
da se seznanji popolnoma z učno snovjo in metodo,
da mu bo popolnoma jasno, kako ima ta in uni pred-
met predavati.* To naj bode posebno priporočano še
mladih kandidatom in učiteljem; pa tudi stari uč-
telj ne sme misliti, da gre vse po stari „šablioni“; on
ne sme se zanašati na svojo učno spretnost, kojo si
je po večletnem šolanju prisvojil, kajti časi se spre-
minjajo in ljudje z njimi: tedaj tudi pedagogi posta-
jajo družega mnenja. Tudi ne postane vsak hitro
„mojster“ v šoli. Nekaterim je učiteljski stan, skoro
bi dejal, prirojen, drugi postanejo stoprv pozneje dobri
šolniki. Dobro stori vsekako vsak učitelj, ako si svojo
učno snov v bilježnik zapisuje, da se zna potem ravnati.

*) To so delali že celo stari pedagogi, n. pr. Overberg
(1754—1826) se je jako pridno pripravil na vsako lekcijo;
bilježil je snov v dnevnik. V njegovem dnevniku je brati dne
15. januarja 1790: „Diesen Morgen bin ich wieder ohne ge-
hörige Vorbereitung zur Schule gegangen. O Gott, hilf mir,
dass ich mich darin bessere!“ (Geschichte d. Pädagogik v.
Bohm. 1878 stran 126). Pisatelj.

LISTEK.

Mašo Vrbica.

Od vseh črnogorskih sokolov je sedanjí minister i
načelnik generalnega štaba, vojvoda Mašo Vrbica eden
naj znamenitejših i najodličnejših junakov. On zasluži,
da tudi naši bralci nekaj v njem izvedo. Poslušajte
torej, kaj smo o njem brali v spisih srbskega pisca
Dušana Gopčevića:

Mašo Vrbica rodil se je leta 1830 v Vrbi blizu
Njeguša. Za vladike Petra II. obiskoval je takratno
normalno šolo v Cetinju, ktero je zapustil leta 1844.
Dokler nej Danilo zasedel knežkega prestola, nej
imel prilike, da bi se odlikoval. Ko je pod Danilom
vojna nastala, spazil je v njem knez nenavadnega člo-
veka. Kakor prostak spremljal je kneza zoper puntar-
ske Piperce i v bitki pri Spuži se je tako odlikoval,
da je bil imenovan podčastnik.

Početkom leta 1853, ko je Omer paševa armada
po vseh krajih na Črnogoro drla, bojeval je v kneže-
vih vrstah. Imenovan stotnik nahajal se se je z Mir-
kom Petrovičem meju onima dvajset i dvema Črno-
gorcem, ki so se v ostriški špiji devet dni branili
proti deset tisoč Turkov, dokler nej Danilo z dvema
tisočema prihitel na pomoč i Turke na glavo potol-
kel. —

Po dokončanej vojni poslal ga je knez v Petro-

grad, kder je tri leta vojno šolo obiskoval, ter se po-
sebnó v topništvu izuril. Ko je domu prišel, nastal je
punt meju Kučci. On, mej tem kapitan njeguški ime-
novan, bil je na Kučce poslan, da uduši punt. Po-
srečilo se mu je ne samo umiriti črnogorske Kučce,
temuč je tudi turške Kučce črnogorskemu žezlu pod-
vrget. Z dvema kanonoma, ktera je bil Turkom vzel,
približal se je medunskej trdnjavi, ter je isto vzel.
Mej tem nabralo se je pa bilo dokaj turške vojske o-
koli Meduna i Vrbica videl je bil oblegan. Ko se je
do zadnjega branil, sklenilo se je bilo v obupnosti,
da bi se skozi turske vrste premahal, ali pa, da bis
Turki vred bili v zrak razneseni. Udarili so torej hra-
bri Črnogorci po noči iz trdnjave i srečno so si pro-
sekli pot skozi turske moči. Svojem meču, na katerem
je sovražna krogla odbila, imel se je Vrbica za-
hvaliti, da nej pred časom k otcem odšel (1856).

Imenovan komandir i vitez Danilov naselil se je
Vrbica v svojem zavičaju, kder se je tudi čenil.

Ko sta leta 1858 Husein i Kadri paša z 12.000
mož i štirinajst topov marširala na Grahovo, vodil je
Vrbica svojo kapetani, o, blizu 4000 mož močno, ter
je silno pripomogel k slavnemu uničenju sovražne voj-
ske na Grahovem. Knez Danilo podaril mu je za to
časten meč ter ga je imenoval komandeurja svojega
reda.

Tri leta pozneje počila je v Hercegovini vstaja.
Vrbica priskočil je vstašem na pomoč ter se hrabro
v njih vrstah boril, ne da bil ranjen. A tako srečen
nej on mogel vedno srečen biti. Ko je leta 1862 voj-

na meju Črnogoro i Turčijo besnila, bil je v zmagi pri
Kiti močno na roci ranjen. Za to mu je podelil knez
Nikica svetinjo za junaštvo.

Po dokončanej vojni odpravil se je Vrbica na po-
tovanje po Evropi. Na Dunaji je uže poprej bil, a
ne na Srbskem. Naročil mu je knez diplomatska o-
pravila i Vrbica se je napotil v Beligrad i Bukarešt.
Knez Mihajlo podelil mu je eno medaljo, Kuza pa,
rumenski knez, čestil ga je kakor kako kronano
glavo.

Leta 1865 vrnil se je Vrbica v svojo domovino.
Ž njegovim delovanjem je bil Nikica popolnoma zado-
voljen, odlikoval ga je se zvezdo Danilovega reda, ter
ga imenoval svojega prvega adjutanta.

Ko so se koncem leta 1869 vzdignili Bokeljci
proti svojej kroni, dobil je Vrbica z nekoliko tisoč
mož nalog, da bi napravil mejni kordon i da bi Bo-
keljcem od strani Črnogorcev vsako pomoč odrezal. I
zares samo štirje Črnogorci so se bojevali, tako dobro
je branil Vrbica črnogorske meje. Za to ga je naš ce-
sar imenoval viteza Fran Josipovega reda.

Dve leti po tem imel je zopet opravila. Pri Li-
povem, blizu Kolašina skočili so si bili v lase Turci
i Črnogorci. S pet tisoč mož odpravil se je Vrbica
proti Turkom branit črnogorske pravice. Ko je on
dospel na lice mesta, odrekli so se Turci Lipovega,
ktero je bilo potem utelovljeno moraške kapelaniji.
Posebno lokav je bil v pravdi za belo-brdo leta 1871
Piperce so bili namreč za milijon piastrov prodali Tur-
kom svoje pašnike. Ker je pa bila nastopila slaba

2. Učitelju je treba za daljno naobraževanje — skušnje. Kar si je učitelj lanske leto bilježil, letos pretuhta, nekaj dostavi, nekaj opusti; izvoli si drugo metodo in koncern ga uči skušnja, kako je bolje postopati. Kar je človek sam skušal, to mu ostane globoko utisnjeno. Tedaj vsak učitelj naj ima svoj dnevnik (bilježnik); v njega naj vpisuje svoje opazke o učencih, njihovih temperamentih in značaju, o disciplini, snov o vsakem predmetu; naj bilježi prijetne in neprijetne dogodiljaje, napake itd. Ta dnevnik mu postane v pravem pomenu besede zaklad; v njem najde v različnih dnevih pravega dobrega svetovalca. Dobro stori učitelj, ako mu je priložnost dana, druge kolege obiskavati, da vidi, kako oni to in uno učijo, kako oni o tem ali unem predmetu mislijo in učijo. Hasnilo bode posebno vsakemu, ako biorazlične razrede obiskoval in slišal pedagoško postopanje v posameznih predmetih. Od vsakega se kaj nauči, a tudi vsled tega bode marsikako napako odstranil.

3. Učitelju je treba za daljno naobraževanje mnogo čitati. Dobrih pedagoških knjig potrebuje vsak učitelj. Knjige so učitelju družnik, ki mu čas krajša. K tem spadajo pedagoško-didaktične, zgodovinske, naravoslovne in druge knjige. S takim čitanjem potpešuje učitelj jezični zaklad; peró in jezik mu postane spretnjša. Dobro je tudi napisovati si male opombe v bilježnik; prilično se to večkrat čita in to mu ostane v spominu neizbrisljivo. Tako tedaj učitelj čita s peresom v roki. Učitelji naj ne imajo knjig le v omari, ampak naj jih tudi primerno rabijo za daljno naobraževanje. V tem jim lahko pripomore tudi okrajna učiteljska bukvarnica. Ne zabimo zlatega časa.

4. Krajne, okrajne in deželne učit. konferencije, pa tudi razni učiteljski zbori dajejo lepo priložnost učitelju daljno se naobraževati. Tam se mlad (pa tudi star) učitelj dosta uči, ako veje v njih pravi duh časa; učitelj na tak način občuje s svojimi kolegi in tako se v njem budi ljubav do njegovega svetega poklica. Pa tudi okrajnemu šolskemu nadzorniku je dana lepa prilika, z raznimi sveti upljivati na učitelje, spodbadati jih, pa tudi vedno bolj spoznavati.

5. Na dalje hasnijo učitelju potovanja o počitnicah. Bil sem uže večkrat o počitnicah pri vojaških vajah; bilo nas je vedno čez 20 učiteljev iz različnih kronovin skupaj; imeli smo zvečer — skoro bi dejal — učiteljske konferencije, pri katerih ni nikdar manjkalo pedagoškega humora. G. kolega Meglič (Štaj.) je bil v lanskem letniku „Slov. Učitelja“ izvrstno naslikal, kako se učitelj na potovanji lahko daljno naobražuje, kajti drugi kraji, druga mesta, tedaj tudi druga mnenja in dejanja na šolskem pedagoško-didaktičnem polji.

Anton Leban, učitelj v Sežani.

Dopisi.

V Gorici 6. marcija. Kurent se je letos lahko razpasel, imel je dovelj časa za to — pa ga tudi res ni zamujal. V Gorici so vsa društva napravljala prav pogoste veselice in vsa dotična poročila so bila polna hvale in zadovoljnosti o uspehih. Tudi naša čitalnica ni spala, mariveč je vse pustne sobote dramila svojo mladino in starino s živahnimi plesi — pa le z golimi plesi; besede so prihranjene za postni čas in se bodo menda tudi vršile. Slišimo, da se naši pevci uže pripravljajo. Čitalnice po deželi tudi niso mirovale v dolgem pustu; prejeli smo več poročil o prav zanimivih veseljah, ki so se tu pa tam vršile, a vseh nismo mogli priobčiti, ker so žalibog pre-

letina, gnali so svoje črede zopet na pašo na Belo-brdo zapodivši Turke do vrata. Zaradi tega pritoževala se je turška vlada i Vrbica je vso zadevo tako poravnal, da je Turčijo zopet en milijon piastrov platilo — i da so Piperci zadobili pravico paševati svoje črede po Belem-brdu. Zares čuden konec pravde!

Ko je knez Nikica dunajsko svetovno razstavo obiskal, spremljal ga je na potu Vrbica. Doma prišedši bil je imenovan za ministra notranjih zadev kmetijstva i kuptije in odlikovan z velicim križem.

Leto potem dobil je nalog preustroiti črnogorsko vojsko. Z vojnim ministrom Ilijem Plamencem oborožil je vso vojsko z najnovejšim bojnim orožjem. Topništvo je ustrojil iz dveh avstrijskih i dveh srbskih baterij, ktere so bile od zadevnih vlad Črnogorcem darovane. Najvišji poveljnik topništva postal je Vrbica. Fabrika za orožje na Reci i fabrika za patro-ne v Cetinji ste Vrbicevo delo.

Leta 1875 komandiral je pri Mirci črnogorsko vojsko, ki je tamo defilirala na čast našemu cesarju. Imenovan je bil za to komtur Fran Josipovega reda.

Vrbica se je udeležil tudi zadnje hercegovske vstaje, i prav za prav je bil on duša vse vstaje. Drugo leto potem, ko ste Srbija i Črnogora Turčiji vojno napovedale, poslan je bil kakor črnogorski polno-moćnik v srbski tabor, kder je ustanovil jatagansko legijo. V bitki pri Aleksincu je bil na nozi ranjen a navzdor vsemu temu udeležil se je bitke pri Djuniu.

dali našega lista pretesni in je treba mnogokrat prednost dati koristnejšemu gradivu. Sicer pa moramo o takih veseljih poročiti tudi to omeniti, da so pogostoma pristranska, pretirana, vse povzdigujoča — pa ne obsegajo ni najmanjše graje, ni besedice poduka, kaj je napečno, kaj se ima opustiti, kaj zboljšati, v čem napredovati. Taka poročila mečemo navadno v koš, ker nima nobenega pomena, nobene vrednosti. Res je, da ne gre o besedah na kmetih prestrogo soditi, ker se od kmečkih pevcev in diletantov sploh ne more tega pričakovati, kar od izšolanih omikancev v mestu; res je tudi, da treba nove, mlade moči izpodbujati, jim veselje, pogum vneti in ne kar naravnost obsojati, če kaj prav ne naredi; toda s pretirano, nepravilno pohvalo se slabo izpodbujajo, da, kvari se celo in napredovanje zavrača. Prehvala je v tem oziru uže prav mnogo škodovala; marsikateri pevec in tudi celi pevski zbori so se zaradi prehvale napihali in menijo zdaj, da so najtežjim umotvorom kos: za to se pa skrbno ogibajo lepih narodnih in drugih lažjih pesmi ter nastopajo vedno le s težkimi zbori na oder, pa naredi — fijaško menite? kaj še! Naše občinstvo je jako hvaležno za vsako prizadevanje in ploska, da se le pesem do konca poje. Enaka je z deklamatorji in gledališnimi diletanti: vse se hvali, vse se povzdiguje v deveta nebesa, naj je dobro ali slabo; in zato pa ni na čitalničnih odrih niti pri nas v mestu, niti na kmetih skoro nobenega napredka; sem ter tja smo morali obžalovaje opaziti, da so besede v zadnjem času bodisi gledé izbora programnih točk, bodisi gledé izvrševanja celó mnogo revnejše — nego so pred leti bile. Za to naj nam nikdo ne zameri, če vsega ne sprejemamo, kar se nam o narodnih veseljah poroča; mi ne maramo nikakor pomagati, da se z nepotrebnim hvalisanjem napredek zavrača.

Med čitalnicami na Goriškem, katere so razodele nekoliko življenja v preteklem pustu, moramo pohvalno omeniti sežansko, ajdovsko, solkansko, dornberško in črniško. V zadnji je bila dne 17. febr. prav vesela zabava, katero je pa vendar tudi resnoba presinjala; vrli Čerčanje so namreč pridružili „utile dulci“ ter so vpleli v zanimiv program tudigovor o kmetijstvu, s katerim jim je gosp. prof. Povše uljudno vstrelal. Čitalnice na deželi naj bi v korist svojih kmečkih udov lep izgled posnemale. Sploh se nam pripoveduje, da je bilo občinstvo z besedo prav zadovoljno in da si želi kmalo zopet enako veselega večera.

Tudi iz Solkana smo prejeli poročilo, da je vesela dne 24. p. m. privabila izvanredno veliko množico deležnikov in da je bila jako živahna. Ali postane stari Solkan zopet ono vzbujeno narodno gnezdo, katero je pred leti bilo? Zeleti bi bilo.

Lepa Gorica je, kakor druga leta, tudi letos sklenila pust s korsom. Napovedan je bil uže za pustno nedeljo — pa se je razkadil, da ga ni bilo videti. V torek pa je zares ogromna množica radovednežev zalagala Travniki, gosposke ulice in Korenj — a korso sam na sebi vendar ni bil prav živahen, zanimivih šem ni bilo prav nič — pač pa mnogo nedostojnih in umazanih in kake neumne šeme tudi ni manjkalo vmez. Aristokracija ni bila v ekipazah polnoštevilno zastopana — so časi preslabi za nekatere, — vendar pa so bile tudi prav elegantne ekipaže, in v njih plemenite krasotice z dragocenimi venci, da so kar oči vnmali. — Vrsta kočij je bila precej dolga in gosta in se je na nekaterih mestih prav neprilozno naprej pomikala. Posebno pred škofjo so ulice za korso pretesne in za to je večna nevarnost, da se zgodi kaka nesreča. Ali bi ne bilo primernejše in lepše, ako bi se korso vršil po ulicah mimo mestnega vrta in proti kolodvoru? Glede dostojnosti šem bi

Odlikovan je bil za to Takovskim redom i ne davno postal je vitez ruskega reda sv. Jurja.

Meseca junija 1877, ko je nad 50.000 Turkov od treh strani v Črnogoro drlo, zabranil je s topovskim ognjem Sulejmanu paši, da ne Zete prekorači; da, 23. istega meseca prešel je sam reko Zeto i padel Turkom v bok. Dobro je še vsem v spominu, kako so takrat Črnogorci po devetdnevem bojevanji Sulejmanovo armado skozi Črnogoro zmagoviti pregnali. — Ko je pozneje naskokom vzel Trebeško glavico, začel je oblegati Nikšić. Takrat mu je kanonska kugla odnesla kos dolame. Tajno je šel v Crmnicko, odkoder je po tihotapsko črez avstrijsko zemljo mimo, da tik turških topov štiri ruske kanone na Črnogoro privlekel. S pomočjo teh kanonov padel je Nikšić.

Upamo, da tak junak še marsikaj za svojo domovino izvede.

Vrbica je srednjega stara. On je pravi pravcati črnogorski diplomat. On poseduje milijon mark, ktere si je ponajviše v kupčiji z rujem pridobil. Večkrat je tisoče i tisoče za državne svrhe daroval. Njegova najstarejša dva sina študirata o trošku našega cesarja na Dunaji.

Slovani, ugledate se v junaka, domoljuba Mašo Vrbico!

morda mestna policija tudi lahko kaj preskrbela — saj gre za decorum mesta.

Maškerada na pustni večer (kavalkina) je privabila okoli 700 oseb v mestno gledališče. Lože so bile prav mikavno garnirane z lepimi damami v elegantnih toaletah, mask pa je bilo prav malo kaj vrednih, pomenljivih, tudi pravega humora nismo zaznali med njimi. Ples je trajal do 4. ure zjutraj. — Včeraj, na pepelnico, se je vse gnetilo proti Standrežu in sploh iz mesta v lepo okolico. Pa je bil tudi dan za to.

Iz goriške okolice, 5. marcija. (Izv. dop.)

Zopet smo bili v narodnem duhu zbrani in bilo nas je mnogo, prav mnogo mešanega spola, mešanih stanov in najbrže tudi mešanega čutja. To pot so nam prijazne Renče preskrbele gostoljubno zavetje, zares prav gostoljubno in prijetno, da nam bo vsem, kolikor nas je prišlo iz lepe Gorice in iz bližnjih in daljnejših vasi njene okolice še dolgo v veselem spominu ostal narodni shod, ki smo ga praznovali v prijaznem tržiči. Renče so pa zares prav primerno središče za take shode: mikavna lega, zanimivo obrežje zelene Vipave, katera se tu šumeče lomi na visokem jezcu, čeden kraj s svojimi tržanskimi poslopji in tu pa tam zapeljiva veja nad gostoljubnimi durmi, katera ti obeta okusen požirek in prigrizek, vse to vabi in kliče in miče: pridi, smo dobre volje tu! Preteklo nedeljo je pa tudi visokorodni gospod župan, grof Strassoldo, gostoljubno odperl svoje prostorne dvorane in sobane, prevrejene v krasen, narodni dom; on sam je mnogo žrtvoval in se potrudil, da se je mogla dostojno obhajati narodna slovesnost, katera vtegne imeti ta velepomembljiv učinek, da se iz nje izcimi narodna čitalnica, katera bi bila v Renčah, kder je vendar lepo število premožnih in inteligentnih sosedov, gotovo na svojem mestu. Kator je gospod grof župan blagohotno pospeševal, da se je pretek. nedeljo napravila tako lepa narodna zabava in kakor smo slišali in videli, da si v obče mnogo prizadeva za napredek svoje občine, kar nam dokazujejo svetilnice za javno svečavo, čednost po ulicah itd., tako se smemo zanašati, da ne odreče svoje podpore, kedar se zberó rodoljubni domačini, da si osnujejo društvo v prosepah narodne omike.

Pri besedi smo videli — kar je čisto nenavadno — mnogo plemstva, med njim g. deželnega glavarja, viteza dra. Pa jer-ja, g. okr. glavarja, barona Rechbach-a in druge. Občinstvo je bilo prav mnogo: Gorica, Cerniče, Dornberg, Rihenberg, Privacina, Vertojba, Miren in druge občine so bile po svojih zastopnikih priče, da posedujejo Renče prav lepe moči, o katerih je le obžalovati, da so bile tako dolgo razdružene. Če bo pevski zbor nekoliko marljiv, smel se bo v kratkem mej najboljši v naši deželi vstevati. Gospodni diletantje in gosp. diletantje tudi ne zaostavljajo za drugimi — to smo kmalo spoznali, dasiravno je bila igra „Kateri bo“ nesrečno zbrana in tedaj nehvaležna novim močem. Nekaj nam je bilo pri igri posebno neljubo, — namreč, da se niso iztrebile one trivialnosti, katerih je več prav debelih in grdih v njej. Za Boga! pazite na to pri enakih prilikah, da nam ne bodo naši mnogi nasprotniki po pravici očitali zarobljenosti. Zadnji dvogovor ni bil primeren in bi se bil tem laže opustil, ker je bil program za besedo s plesom uže tako predolg.

Jako živahen ples ni hotel prenehati, tudi ko je uže petelin tretjič in četrtič zapel: — pojte domov!

Na vse zadnje smo se vendar, pa uže o belem dnevu, razkropili in spremljala nas je nada, da se kmalo zopet vidimo — v renški čitalnici.

Iz Dutovelj na Krasu 28. febr. (Izv. dop.). Pri

nas zelo pogrešamo bralno društvo, katero bi gotovo mnogo pripomoglo, da bi si naša odrasla mladina in naši možje čitaje preskrbovali potrebne duševne hrane, seznanjali se s tem, kar se po svetu godi, blazili si serce in bistrili um, — pa ni mogoče ničesar skupaj spraviti, ker ni mejsebojnega porazumljenja, ni sloge. Bralno društvo bi pospeševalo tudi mej priprostimi kmetovalci potrebno omiko in zato bi je moral vsak razumen človek podperati; tako društvo, seveda živo in delalno, bi bilo naši občini v prosepah in v čast, kakor so enaka društva v čast vsem občinam po deželi, koder se nahajajo. Našemu gosp. duhovniku bi bilo bralno društvo gotovo tudi po volji in radi bi je podpirali, ker so bili in so še vedno za narodno stvar vneti. Ali bi se tedaj ne zložili posnemaje verle Prosečane, o katerih bralnem društvu nam časopisi tako pohvalno poročajo? — Pri nas gre žalibog uže nekoliko let vse rakov pot, ker hoče imeti vsaka glava svojo pamet, ker ni sloge. Tudi v občinskih stvareh se kaže maločastna razcepljenost; to nam je pokazala ne davno volitev novega starešinstva, pri kateri so župan in polovica dosedanjih mož odpali. Proti tej volitvi je vložena pritožba, kar bode gotovo še huje zanetilo domači prepir. — Keliko lepše in boljše bi bilo, ako bi naši možje v javnih stvareh in v socialnem življenji skupaj držali! Veliko prijetnejše bi bile naše razmere in občinski interesi bi bili tudi boljše zavarovani.

Brali ste morda lani v „Slov. Narodu“, da je tukaj ena krava v enem dnevu štiri teleta storila. Vedite torej, da so še vsa živa in se dobro redé v hlevu tukajšnjega posestnika g. Andreja Štok-a. Takih krav bi nam trebalo mnogo, da si Kraševci opomoremo. — Dutoveljski.

Iz Trsta, 27. febr. (Izv. dop.) (Zahvalnica za novega papeža. — Politično. — Obsodba. — Pustovanje v Trstu. — Razne drobtince.) V nedeljo ob 10. uri bila je slovesna sv. maša in zahvalnica pri sv. Juštu za izvolitev novega papeža Leona XIII.; zopet je bila prenapolnjena cerkev in navzočni so bili vsi visoki uradniki, generali, načelniki raznih društev itd., vse v največji gali, mej zadnjimi zapazil sem še celo nekoliko odličnih židov, kar mi nij šlo prav v glavo, akopram mi je znano, da v Trstu vlada v takih r-čeh velika toleranca. Svet je pač mnogo podoben glediščnemu odru; komedija, nič ko komedija! Ko je škof okoli 11 ure zapel „Te Deum“, začeli so zvoniti zvonovi vseh tržaških cerkev, vmez pa se je mešal grom topov — gotovo veličasten koncert.

Važnih političnih vesti ta pot nijmam na razpolaganje; na borski postalo je zdaj po Andrassijevi terjatvi kredita bolj stanovitno mnenje, da bo vojska, valute so porastle in imajo zadosti kupcev, mej tem ko papirji padajo, ker se ne poprašuje po njih. Madjari rožljajo se sabljo — to je menda vse.

Še precej interesantna pol. vest bi bila ta, da je znani list „L'Indipendente“ uže zopet imel pravdo zaradi prestopka kalenja javnega miru. Tožen je bil poprejšnji nominelni urednik Piccoli, ki pa je mej tem časom odstopil in menda ga tudi nij več v Trstu; saj prišel nij k obravnavi in sednja obsodila ga je in contumaciam na 6 tednov ječe in 500 gld. zgube na kaveiji. Tudi nov urednik imenovanega lista je uže imel eno tožbo in je bil obsojen na nekoliko dnevov zapora, pa par stotin globe. Tako se nam množe v Trstu marteniki za Italijo zedinjeno; a nehvaležen svet se malo briga za-nje; zginejo kakor one mušice enodnevnice in pride morda kmaio zadnji dan tudi za list „L'Impertinente“.

Kar nam primanjkuje novic na političnem polji, za to nas pa odškoduje pust, ki je letos tako živahen, da se vse čudi v očigled slabi kupčiji. Da si boste lahko napravili mali pojem o našem pastu, naj Vam naznam samo večje veselice tega tedna. V ponedeljek je bila kavalkina v gledišči „Armonia“; vdeležilo se je okoli 1000 oseb, po tem je bil ples, katerega so napravile prve tržaške gospé, katerega čisti dohodek je bil odmenjen sirotišnici; da je bil tudi ta ples močno obiskan, sodi se lahko po tem, da je bilo čistega dohodka okoli 5000 gld. — Včeraj je bil ples trgovskih pomočnikov; čisti dohodek namenjen podpornemu društvu omenjenih pomočnikov. Tudi ta ples je nekda vrgel par tisočakov. Najzanimivejše pri tem plesu je to, da ga je bil list „Verità“ uže pred 4mi dnevi popisal, kako je bil lep, koliko parov je plesalo, koliko denara je došlo itd. Da listi radi kako boso mej svet pošljejo, je znano; a na take profetične duhove se človek vendar ne „narajma“ vsak dan. Danes bo zopet maškerada v Armoniji in še kaki 3 drugi javni plesi.

Jutre bo velik oficijelen ples pri namestniku, na katerega je povabljenih čez 300 odličnih oseb. Jutre bode ob enem ples pri baronu Morpurgu, kder se bode zbrala vsa naša „haute finance“. To vam bo lišp, to vam bodo toalete, ki bodo stale na stotine. Jutre na mali pust bo tudi otročji korso; vozili se bodo namreč po mestu osemljeni otroci. Pojutrajšnjem ima ples nemški „Turnverein Eintracht“. V saboto zopet nemško društvo „Frohsinn“ v lokalih „Monte verde“, potem bo zopet kavalkina v gledišči Armonija in še kakih 5 drugih javnih plesov. Tudi naša čitalnica bode imela v saboto velik ples, kateri bode gotovo prav močno obiskan. V nedeljo pa bo menda pustno veselje doseglo svoj vrhunec, ker začne „korso“, ki bo trajal 3 dni in 3 noči; to bo še le pustolovje. Letos bo na glavnem trgu nekda do polnoči svirala tudi godba vse 3 dni; s kratka ples na ples, vse se vseši, vse troši, pa pravijo, da so slabi časi.

V nedeljo se nadejamo tudi mi tržaški Slovenci prav krasnega večera. V rojanski čitalnici napravijo koperski slovenski pripravniki besedo z godbo, petjem, govorom, deklamacijo in igro. Pripravniki imajo lastno dobro godbo in izvrstni pevski zbor. Vse hvalevredno je, da naši mladenci tudi v tužni Istri mej samimi Italijani gojé slovensko muzo.

Ker sem uže pri plesih, omeniti hočem še dveh zanimivih plesov. V saboto imelo je društvo fakinov ples v lokalih „Cervo d'oro“. Ta ples je bil jako živahen in nekam demonstrativen proti Italijanissimom. Protektor društva fakinov, g. Sandri, govoril je pred plesom in poudarjal posebno lojalnost tržaških fakinov do Avstrije in dinastije, konečno je napil cesarju, prav tako je napila njegova soproga cesarici in predsednik društva, Lovrenc Kovatič napil je namestniku; vse te napitnice našle so demonstrativni odmev in marsikatera huda slišala se je na račun Italijančev. Društvo fakinov je sestavljeno večinoma iz Slovencev, to je omena vredno in velike važnosti za prihodnje čase.

Drugi ples je bil uže pred 14 dnevi pri „Monte

verde“, osnovali so ga podčastniki ogerskega polka Sachsen-Meiningen. Zanimiv je bil ta ples zaradi neke epizode. Vsiliti so se namreč hoteli nekateri Italijančiči osemljeni, hoteli so se po vsej sili udeležiti plesa; posebno arogantna je bila ena teh šem, ki se je prikrala na galerijo in tam zabavljala; a nek podčastnik popraša gospodičiča, kje ima vabilo in ker ga nij imel, potegne mu krinko raz obraza in mu ukaže po vojaško: „Basama, kehrt euch, marsch!“ In po vojaško moral je odmarširati kedo? kaj mislite? Sam sin tržaškega župana.

Iz Carigrada dohajajo v Trst z vsakim Lloydovim parobrodom, mnogi pribegli, ker se boje hude katastrofe in strašnega klanja. Carigrad je, kakor pravijo, prenapolnjen divjih Čerkezov in druge druhal, tako, da nihče nij več gotov ne imenja, ne živjenja. Pribegli so skoro sami kristjani, Nemci, Italijani, Francozi.

Ko je bila oni teden maša za papeža v cerkvi sv. Jakopa, je kar naenkrat mej največjo tiho začel na ves glas peti nek okoličan; možgani so se mu bili zmešali, vsled česar so ga precej odpeljali v nornišnico.

Na tržaškem kolodvoru je pred enim mesecem neka ženska iz kanalske okolice kar naenkrat zgrudila se na tla ter umrla; včeraj je pa eno furlanko enaka osoda zadela. Uboga je tožila, da jo glava boli in komaj to potoži, ko je uže za vedno zaspala. Našli so okolo mrtve polno kontrobanda. Te reve kontrobanderce se strašno mučijo, nij torej čuda, če se kaj takega pripeti.

Mrtvo 7 mesečno dete so našli pod cesto, ki pelje preko morja k sv. Andreju; dete ležalo je, kakor sodi komisija, uže kakih 8 dni mrtvo.

Nek dacar se je v bošketo umoril se samokresom.

One dni so razuzdani pobalini dražili nekega starčka, ko se je domov vračal; starček uže sit nagajanja, vzame, ko pride domu puško in pomeri mej klateže, da bi jih ostrašil in prepodil, a po nesreči se mu sproži puška in zadene enega nedolžnega fanta v glavo tako močno, da bo morda še umrl.

Te dni je policija napravila poseben lov na tatove in je vjela 5 uže poznanih tolovajev ter je odpeljala v zapor. Zaprla je tudi 4 marinarje Lloydove, ker jih je zasačila, ko so iz parnika krali kavo. Kronika tatvin v Trstu je sploh preobširna za dopis.

Našla je policija včeraj ubogo zapuščeno 5 letno dekle, ki se je zgubilo in ne ve kje so starši; policija to proglašá po časnikih in se celo obrača do milosrčnih ljudi, da bi to deklice vzeli v varstvo.

Nek beneški gondolier po imenu Macchio bode te dni v Trstu javno komentiral Dantejevo „La divina comedia“. Colnar učenjak je pač fenomen in uže kakor rariteto ga pojde poslušat staro in mlado, učeno in neučeno.

Zadnjič ste pod mojim dopisom napravili opazko gledé smrtné statistike v Trstu. One date se nahajajo vsak teden v vseh tržaških in tudi dunajskih časnikih; uredništvo se torej prav lahko prepriča o tem, kar sem o tej zadevi pisal. Istina je, da v Trstu nazadujemo v higieničnem obziru.

Politični pregled.

Cesarjevič Rudolf se je povrnil iz daljšega potovanja na Angleškem in je šel 3. t. m. v Berlin, kder je bil na cesarskem dvoru sijajno sprejet.

Državni zbor konča te dni colno debato in se loti kaj po tem budgeta za prihodnje leto. V budgetni razpravi pride gotovo tudi občno politično in naše notranje položje v razgovor. — Na interpellacijo dr. Vošnjaka in tovarišev, zakaj so volitve za nekatere deželne zборе ustavljene, je minister odgovoril, da je vlada imela od kraja namen pri Njegovem Veličanstvu nasvetovati, naj se deželni zbori snidejo mej veliko nočjo in binkoštni, kakor druga leta. Vsled tega so bile nove volitve razpisane v prvih dneh preteklega meseca. Od tačas je izmej udeleženi-kih krogov od mnogih strani bila želja izrečena, naj bi se deželni zbori še le v jesen sešli, in naj se volitve tudi kolikor mogoče biizu tačas vrše, predno se bodo deželni zbori sešli. Vlada je mislila, da mora tem željam tem bolj ustreči, ker je v vseh deželah budget za leto 1878 uže v zadnji sesiji sklenen. Zato so bila v zadnjih dneh volilna dela ustavljena in je bilo pridržano, da bodo volitve vršile se stoprav v jeseni, predno se bodo zbori sklicali. Kar se tiče uže izvršenih volitev volilnih mož, ne bodo ovržene ali anulirane.

Iz tega odgovora sklepamo, da tudi naš deželni zbor ne bode sklican, kakor je uže u-

radoma naznanjeno, koj po veliki noči, ampak še le v jeseni.

Ogerski ministri imajo priti danes na Dunaj, da sklenejo s cislajtanskimi vred, kako postopati nasproti kongresu in delegacijam.

Po poročilu Reuterjeve agencije so glavni pogoji mirovne pogodbe ti-le: Vojne odškodnine dobi Rusija 1410 milijonov rubljev, katerih 1100 Turčija plača z odstopom azijskih zemljišč, 310 jih pa ima v gotovini plačati. — Meje Bolgarije slede po toku Karasu-reke, objemajo vsa vzhodnje ozemlje od Čirmena do Varne, vlečejo se od Pirota na sever, Pirost ostane pri Bolgariji. — Srbija dobode Sjenico, Novi-bazar in Vranjo. Črnagora dobode Bar, Podgorico, Spuž in Nikšić.

General Ignatiev, ruski poslanik na turškem dvoru, je prišel 5. marcija v polni generalski parađi v Carigrad, obiskal je ministre in poslanike, a se vrnil potem v S. Stefan. Veliki knez Nikolaj namerava še v tem tednu obiskati sultana.

Sultan je telegrafično čestital ruskemu carju na dan, ko je praznoval obletnico svojega vladarskega nastopa. Car se je na to zahvalil sultanu in je rekel, da, ker je prejel ob enem čestitanje in naznanilo, da je mir podpisan, vidi v tem dobro znamenje stalnega in trajnega prijateljstva med Rusijo in Turčijo.

V angleški dolnji zbornici je vojni minister Hardy rekel, da angleški vojni proračun je lo budget za mirni čas. Če je budget večji, ne pomenja to, da bi se vojaki pomnožili, temuč le stroški za vojni material so večji.

Kronanje papeža Leona XIII. se je vršilo preteklo nedeljo predpoldne, pa ne svečano v cerkvi sv. Petra, ampak na tihem v hišni papeževi kapeli (Sikstinski kapeli) v pričo prelatov in nekaterih diplomatov z navadnimi običaji, izostal je le blagoslov „Urbi et Orbi“. Razmere med italijansko vlado in papežem so še vedno nekako napete; za to tudi ni bila vlada pri kronanji zastopana. — Za državnega tajnika je namesto kardinala Simeoni-a imenovan kardinal Franchi, kar je pri večini evropskih vlad dober vtis naredilo.

Razne vesti.

„Soča“ bo zanaprej redno izhajala vsak četrtek zvečer ob 6. uri. Današnji list se je zaradi neprevidenih zaprek nekoliko zakesnil.

Imenovanje. Naš rojak, g. Kristjan Klausner, dosedaj začasni vodja idrijske c. kr. sodnije, je imenovan za okrajnega sodnika v Kamniku na Gorenjskem.

Volitev enega uda v cestni odbor za goriško-olico je bila dne 4. t. m. v dvorani deželne hiše v Gorici. Mesto je bilo izpraznjeno po rajnem Matiju Mozetič-u iz Solkana. — K volitvi je prišlo 45 županov in podžupanov, katerih glasovi so se cepili med dva kandidata; nekateri so hoteli izvoliti odbornika iz takega kraja, kjer ni nobene skladovne ceste, menda z namenom, da bi nepristransko skrbel za—manjšše stroške in niže doklade. Drugi pa so hoteli cesti Pevma-Kviško-St. Martin nakloniti domačega nadzornika in zagovornika — in tem jo obveljala, ker je njihov kandidat gosp. Anton Jakonič iz Smartnega prejel 24, tedaj absolutno večino glasov.

Umerl je 4. t. zjutraj v Gorici g. Sfiligoj, bivši župan devinski in oskrbnik tamonjne grajščine. Mrtvud ga je zadel, ravno ko se je česal. Mož je imel okoli 58 let in se je še le pred kratkim tukaj naselil, kder je mislil v pokoju uživati bogat sad svojih pridobitev.

Zahvalno adresó so poklonili profesorji tukajšnjega gimnazija dosedanjemu začasnemu vodji, dr. Frapporti-ju, ko je vodstvo oddal novemu ravnatelju. Mož si jo je nekda s taktim postopanjem in z ljubezljivo kolegijalnostjo vrlo zaslužil.

Grof Chambord je bil sè svojo famillijo navzoč pri goriškem kursu ter je pridno metal konfete raz I. nadstropja Paternolijeve hiše na Travniku.

Dr. Anton Staré poznani narodnjak, do sedaj vojaški zdravnik v Buduvi, pride k tuk. peš polku Weber. Dobro nam došel!

Postne pridige ima v stolnej cerkvi v italijanskem jeziku v č. P. Alojzij Rosa iz družbe

Izdavatelj in odgovorni urednik: ANTON FABIJANI, — Tiskar: MAILING v Gorici.